

การถ่ายภาพประกอบบทความเรื่อง “เอกรงค์ของสุโขทัย”
EDITORIAL PHOTOGRAPHY TITLED “SUKHOTHAI IN BLACK AND WHITE”

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการถ่ายภาพ ภาควิชาศิลปะศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การถ่ายภาพประกอบบทความ เรื่อง “เอกรงค์ของสุโขทัย”

EDITORIAL PHOTOGRAPHY TITLED “SUKHOTHAI IN BLACK AND WHITE”

ภาควิชาศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการถ่ายภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์... ศ.ดร. อมรพัฒน์กุล ..... วันที่ 20-3-2547.....
(อาจารย์กิตติ อมรพัฒน์กุล)

หัวหน้าภาควิชา... ศ.ดร. รักษ์ใหม่ ..... วันที่ 9 เม.ย. 47.....
(อาจารย์รวิศักดิ์ รักษ์ใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์

การถ่ายภาพประกอบเรื่อง “เอกรงค์ของสุโขทัย”
EDITORIAL PHOTOGRAPHY TITLED
“SUKHOTHAI IN BLACK AND WHITE”

ชื่อ

นายจิตติพันธ์ ชวนเจริญ

สาขาวิชา

การถ่ายภาพ

ภาควิชา

นิเทศศิลป์

คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา

2546

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. กิตติ อมรพัฒนกุล

บทคัดย่อ

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำการศึกษาดัง การทำงานถ่ายภาพเพื่อใช้ ประกอบกับบทความ โดยการถ่ายภาพใน โครงการนี้เป็นเรื่องราวที่บอกเล่าถึงศิลปะและอาณาจักร สุโขทัย เสนอออกมาโดยผ่านภาพถ่ายประเภทขาวดำ และใช้ประกอบบทความ

การไปสำรวจก่อนการถ่ายภาพทำให้เราได้ทราบถึงความสำคัญของสถานที่และยังได้ทราบ ถึงสถานที่ตั้งอย่างชัดเจนทำให้เราทำงานได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

การถ่ายภาพจะเป็นการนำเสนอในมุมมองของภาพถ่ายขาวดำเพื่อนำรูปร่างและรูปทรงของ โบราณสถาน โดยเลือกใช้กระดาษอัดภาพที่เป็นชนิดผิวมันเพื่อให้เกิดมุมมองในแบบที่เป็นสมัยใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำศิลปนิพนธ์ครั้งนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือจากหลายๆ ท่าน ด้วยความกรุณาที่คอยเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาช่วยปรับปรุงงานประสบความสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์กิตติ อมรพัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่ดีตลอดมา

ขอบคุณ พ่อและแม่ ที่ช่วยพาไปยังสถานที่ถ่ายภาพ

ขอบคุณ เกวลิน สำหรับทุกอย่างที่ช่วยเหลือตลอดมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 แนวความคิด	1
1.3 วัตถุประสงค์	2
1.4 ประเด็นศึกษา	2
1.5 ขอบเขตการศึกษา	2
1.6 แหล่งข้อมูล	2
2. การถ่ายภาพแนวภาพประกอบ	
2.1 ความเป็นมาของภาพถ่ายสารคดี	3
2.2 การถ่ายภาพแนวภาพประกอบ	6
2.3 รูปแบบการถ่ายภาพแนวภาพประกอบ	7
2.4 ผลงานช่างภาพที่น่าสนใจ	9
3. การสำรวจและศึกษาสถานที่	
3.1 สถานที่	15
3.2 เรื่องราว	15
3.3 การสำรวจก่อนเริ่มโครงการ	16
3.4 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัตนาลัย	17
3.5 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	19
3.6 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	21
4. กระบวนการทำงาน	
4.1 ขั้นตอนก่อนการถ่ายภาพ	23
4.2 ขั้นตอนการถ่ายภาพ	23
4.3 ขั้นตอนหลังการถ่ายภาพ	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.ผลงานประกอบบทความ	
5.1 บทความ	24
5.2 ผลงาน	25
6.ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	
6.1 ข้อสรุป	40
6.2 ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	41
ประวัติผู้เขียน	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

ภาพผลงานช่างภาพ Pual Graham	9
ภาพผลงานช่างภาพ Judith Turner	11
ภาพผลงานช่างภาพ สิงห์คม บริสุทธิ์	13
ภาพผลงานช่างภาพ Giulia Rinaldi	14
ภาพแผนที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัตนาลัย	17
ภาพแผนที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	19
ภาพแผนที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	21
ภาพเบื้องหลังเอกอิริยาบถ	25
ภาพลีไลยาสน์แก่งหลวง	26
ภาพพัทตรีนิพพาน	27
ภาพประตูสว่างบนทางมิด	28
ภาพศรีชุม 1	29
ภาพศรีชุม 2	30
ภาพเอกแห่งสุโขทัย	31
ภาพหมู่สถาปัตยกรรม	32
ภาพเคียงข้างมหาธาตุ	33
ภาพปราสาทศรีสุวาย	34
ภาพประตูสู่ปราสาท	35
ภาพกาลที่ผ่านพระพายหลวง	36
ภาพข้างรอบที่สี่ห้อง	37
ภาพความสงบหลังกำแพงหิน	38
ภาพมหาธาตุปางสมาธิ	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

เกิดจากการที่ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความน่าสนใจในงานเกี่ยวกับการทำภาพประกอบ โดยเฉพาะภาพประกอบบทความสารคดี เพราะการถ่ายภาพประเภทนี้เป็นการถ่ายภาพที่มีมานานตั้งแต่ยุคแรกๆ ที่เริ่มมีการคิดที่จะทำการบันทึกภาพโดยใช้แสง ประกอบกับการที่ได้พบและเห็นภาพยนตร์สารคดีเรื่องแรกของโลกเป็นภาพยนตร์ขาวดำที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของชนเผ่าในซัวโลกเหนือ ทำให้เกิดความประทับใจและสนใจที่จะทำงานประเภทสารคดี

การที่ข้าพเจ้าเลือกที่จะทำงานภาพประกอบบทความสารคดีเกี่ยวกับเมืองโบราณของสุโขทัยเพราะเกิดจากการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ไทยแล้วเกิดความประทับใจในเรื่องของประวัติศาสตร์ของเมืองสุโขทัย

ทุกวันนี้เราจะคุ้นเคยกับหนังสือที่เป็นหนังสือสารคดีหลายเล่มด้วยกันเช่น " สารคดี , ศิลปวัฒนธรรม , เนชั่นเนลจีโอกราฟฟิก " หนังสือที่กล่าวถึงมาเป็นหนังสือที่ดีและถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าก็มักที่จะซื้อ ไปอ่านจนเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าสนใจที่จะทำงานประเภทนี้เมื่อศึกษาจบ

แนวความคิด

สิ่งที่ช่างภาพทุกคนทำคือการบันทึกเรื่องราวของแสง ลงบนแผ่นฟิล์ม เมื่อมีแสงให้เราบันทึกก็มีเงาเกิดขึ้นมาด้วยเช่นกัน การรวมตัวของแสงและเงาอย่างลงตัวทำให้สิ่งต่างมีด้านมืดและด้านสว่าง การที่เราจะเห็นเพียงแสงและเงาโดยไม่สนใจในเรื่องของสีจะทำให้เราสามารถที่จะเห็นรูปร่างรูปทรงของสิ่งต่างๆ ได้โดยที่ไม่มีสิ่งอื่นมากวนสายตา การที่มองเห็นถึงรายละเอียดที่มีอยู่ในภาพทำให้ภาพเกิดความน่าสนใจ ภาพถ่ายที่ข้าพเจ้ารู้สึกและคิดที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นภาพเก็บบันทึกเอารายละเอียดของแสงและเงาในช่วงเวลาขณะนั้นๆ โดยผ่านการจัดวางให้สวยงาม ให้เห็นถึงความจริงที่ยังดำเนินอยู่ในขณะนั้น ออกมาในการจัดองค์ประกอบภาพให้ดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้น สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อให้เห็นคือความยิ่งใหญ่ของศิลปสมัยสุโขทัย ความสวยงามของสถาปัตยกรรม และเอกลักษณ์ของศิลปะในสมัยสุโขทัย ในงานที่เป็นข่าวค่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงการถ่ายภาพ โบราณสถานที่จะนำไปประกอบกับบทความสารคดี
2. การศึกษาการถ่ายภาพในแบบของช่างภาพที่มีรูปแบบและแนวทางในการออกแบบของช่างภาพนั้น

ประเด็นศึกษา

ศึกษาถึงวิธีการถ่ายภาพเพื่อใช้ในการประกอบบทความ

1. ความแตกต่างระหว่างบทความสารคดีประเภทโบราณคดีและบทความประเภทท่องเที่ยว
2. ศึกษาถึงประวัติและความสำคัญของศิลปสมัยสุโขทัยเพื่อใช้ในการเขียนบทความ
3. ศึกษาการถ่ายภาพเพื่อใช้ในการประกอบกับบทความ
4. ศึกษาการถ่ายภาพ โบราณสถาน

ขอบเขตการศึกษา

ถ่ายภาพบริเวณ เมืองโบราณสุโขทัย ศรีสัชนาลัยและกำแพงเพชร ด้วยฟิล์มขาวดำและกล้องถ่ายภาพขนาด 135

แหล่งข้อมูล

1. นิตยสาร Nation Geographic
2. หนังสือ Photography at the Dock
3. หนังสือ สุโขทัยนี้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การถ่ายภาพแนวภาพประกอบ

ความเป็นมาของภาพถ่ายสารคดี

ความคิดที่ว่าภาพถ่ายเป็นภาพหลักฐานของความจริง ภาพถ่ายเหล่านี้เริ่มต้นขึ้นในศตวรรษที่ 19 ศิลปินมากมายรวมถึงนักวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์และประดิษฐ์งานกันอย่างอิสระ ในปี 1830 ด้วยความแตกต่างของภูมิประเทศ บนแนวความคิดที่ว่า กระจกยอภาพ หรือแผ่นโลหะสามารถจับความไวแสงที่สะท้อนจากวัตถุได้ พวกเขาใช้ความแตกต่างขององค์ประกอบทางเคมี ไม่ว่าจะ เป็นสไลด์ ฟิล์ม รวมไปถึงพื้นฐานของกระจกและโลหะ พวกเขาเชื่อว่าทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภาพความจริงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ

Scholar William เป็นผู้คิดค้นกระบวนการ Negative ขึ้นในประเทศอังกฤษและได้ตีพิมพ์ในหนังสือเป็นฉบับแรกมีชื่อว่า The Pencil of Nature William Herschel นักเคมีผู้ซึ่งค้นคิด การประกอบกันทางเคมี (Fix) และเรียกการค้นพบนี้ว่า “process-photography-literally” ช่างภาพและคนส่วนใหญ่เชื่อว่า การถ่ายภาพจะต้องทำให้ผู้ชมเชื่อมั่น และสร้างสรรค์งานอย่างธรรมชาติและตรงไปตรงมา

การถ่ายภาพที่ต้องใช้เวลานาน ในการถ่ายภาพแต่ละครั้ง จะถูกกำหนดด้วยตัว โครงสร้าง จากคนตาย และวัตถุต่างที่ยังคงอยู่ ผู้คนมักจะตื่นตื่นที่เห็นภาพจากสถานที่ต่างๆ เช่น Francis Frith ถ่ายภาพปิรามิด ในอียิปต์ หรือ John Thomson ถ่ายภาพเมืองจีนและดินแดนตะวันออกไกล โดยสถานที่เหล่านี้พวกเขาไม่สามารถไปชมได้ด้วยตาตนเอง พวกเขาเชื่อว่า ช่างภาพจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดภาพความจริงเหล่านั้นให้ปรากฏออกมา

ภาพเหมือนของคนในครอบครัว คนมักจะสมัครใจที่จะถ่ายภาพนิ่งโดยใช้เวลานานๆ ใน สตูดิโอมากกว่า อย่างไรก็ตามทำให้ช่างภาพรู้ปัญหาในการถ่ายภาพที่บอกถึงความจริง ในปี 1855 Roger Fenton แสดงภาพของความเจ็บปวดจากสงคราม Crimean ซึ่งเป็นที่อ้างว้างและเต็มไปด้วยลูกกระเบิดของปืนใหญ่

การถ่ายที่ปราศจากความเร็วของชัตเตอร์ และความไวของฟิล์ม จะไม่สามารถบันทึกภาพความโหดร้ายจากสงครามในขณะนั้นได้ Alexander Gardner และ Mathew Brady บันทึกภาพของลูกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นานนักก็หายไปไขประโยชน์การค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องใน Civil War ทั้งสองเป็นช่างภาพสงคราม ภาพของเขาเต็มไปด้วยพลังของความตายและพวกเขา ก็ยังคงสร้างภาพถ่ายสงครามออกมา

ช่างภาพสารคดีมุ่งบันทึกภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและโลก ผู้คนให้ความสนใจและเริ่มถ่ายภาพที่แสดงถึงมุมมองของตนออกมา

ในปี 1900 ช่างภาพบางคนเริ่มปฏิรูปแนวความคิด โดยภาพถ่ายของ Jacob Riss และ Lewis Hine ถ่ายภาพที่เผยให้เห็นความน่าสลดใจ ความเป็นอยู่ของคนและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนยากจนที่เป็นเครื่องมือของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ภาพถ่ายสารคดีนี้ได้รับความนิยมสูงสุดในปี 1930 เมื่อช่างภาพที่มีชื่อว่า Dorothea Lange และ Walker Evan บันทึกภาพของชาวอเมริกันที่โดนผลกระทบจากเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ เนื่องมาจากเกิด ภัยพิบัติครั้งยิ่งใหญ่

ช่วงระหว่างปี 1940-1950 ช่างภาพข่าวเริ่มแผ่ขยายเป็นวงกว้างและเป็นที่สนใจของสื่อมวลชน รวมทั้งนิตยสาร "Life and Look" ของ W. Engene Smith ซึ่งเอาภาพถ่ายและบทความ ของช่างภาพต่างๆที่เป็นที่นิยมมารวบรวมลงในหนังสือ Smith หลงใหลในช่างภาพที่คลั่งไคล้เรื่องราวของชีวิตที่ไปพบเห็น และผลกระทบที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับชีวิตเหล่านั้น

ช่วงปี 1950 บทเรียนที่ผ่านๆมาของการถ่ายภาพสารคดี เป็นนิมิตหมายอันดีที่วงการศิลปะ จะต้องตื่นตัวและให้ความสนใจ การจัดนิทรรศการของภาพถ่ายเหล่านี้ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี เช่น The Family of Man ตั้งอยู่ใน New York's Museum of Modern Art ในปี 1955 และเชื่อว่าภาพถ่ายเหล่านี้จะยังคงทำลายสายตาของผู้คนในทศวรรษต่อไป

ภาพถ่ายของ Robert Frank (1958) "The Americans" ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบของความเป็นสารคดี ที่ได้รับการยอมรับจากช่างภาพ ในเรื่องของการถ่ายทอดเรื่องราวของ Subject ที่เลือกมา Frank ใช้จุดได้เปรียบของความผิดปกติบางอย่าง เช่น การใช้แสงที่สันตะเพื่อน และความแตกต่างของระดับโฟกัส เพื่อถ่ายทอดภาพของชาวอเมริกันที่ไม่น่าสนใจ ให้น่าสนใจ และเพื่อทำลายกฎต่างๆที่เคยปฏิบัติกันมาในภาพถ่ายสารคดี แนวความคิดของความเป็นสารคดีไม่สามารถแยกออกจากรายละเอียดของมุมมอง รวมไปถึงหลักของความงาม ที่จะส่งผลและมีอิทธิพลต่อช่างภาพรุ่นใหม่ๆ Diane Arbus , Friedlander , Garry Winogrand ภาพถ่ายของสภาพสังคม ยึดถือเอาความรู้สึกของ Subject องค์กรประกอบ และเทคนิค

ภาพสีไม่เป็นที่ยอมรับในการถ่ายภาพสารคดี จนกระทั่งปี 1960 เมื่อมีช่างภาพเริ่มนำเอาภาพสีมาใช้ เพื่อเป็นการประกาศว่าสามารถทำได้ และได้รับความนิยมเช่นกัน ช่างภาพที่เริ่มต้นใช้ภาพสี มีเหตุผลต่างๆมากมายในการทำ รวมถึงการแสดงออกถึงความรู้สึกต่างๆในงานอีกด้วย

Lauren Greenfield เป็นคนหนึ่งที่ทำให้ภาพถ่ายสารคดีแผ่ขยายและเป็นที่รู้จักมากขึ้น เธอมีความเชื่อมั่นในเรื่องราวของ Subject ที่เธอเลือกช่างภาพมากมายที่สนิทสนมกับเธอ รู้ถึงประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การณที่ผ่านมาในชีวิตของเธอ เป็นที่รู้กันดีว่าเธอเป็นคนซื่อสัตย์ มีความเชื่อมั่นแรงกล้าในชีวิต และ จะแสดงออกถึงความรู้สึกเล็กๆของเธอออกมาในงาน ได้อย่างดี

The Girl Culture เป็นงานชิ้นแรกก่อนที่จะมี Fast Forward Growing Up in the Shadow of Hollywood ซึ่งเป็นภาพของผู้หญิงและเด็กสาวจากที่ต่างๆ Greenfield ต้องต่อสู้กับตัวของเธอและงานของเธอ เพื่อที่จะให้ได้งานภาพถ่ายสารคดีที่ก้าวหน้ามากขึ้น หลายๆครั้งที่สัญญาติญาณของผู้หญิงมีส่วนในกระบวนการทำงานของเธอ

Greenfield เหมือนมีสิทธิพิเศษที่จะได้เข้าไปนั่งอยู่ในโลกส่วนตัวของเด็กสาวเหล่านั้น เธอใช้เลนส์ Wide Angle ชุมและจับภาพของเด็กสาวในห้องน้ำเล็กๆ รวมไปถึงห้องนอนของเธอ เธอใช้แฟรช และความไวชัตเตอร์ต่ำๆ ในการทำงานกับบรรยากาศในแสงธรรมชาติ Greenfield ให้สัมภาษณ์งานของเธอหลายครั้งว่า “ ภาพถ่ายก็เหมือนกับเสียงของฉัน การสัมภาษณ์ก็เป็นการบอกเล่าเรื่องราวให้กับเด็กสาวคนอื่นๆ “ การบรรยายเป็นการให้ความสนิเทศและให้ข่าวสาร รวมถึงเรื่องราวของภาพที่จัดแสดงในงานนิทรรศการ เธอใช้หนังสือภาพถ่ายเพื่อสร้างความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างภาพและข้อความที่แสดงถึงลักษณะนิสัย และรูปแบบงานของเธอออกมา

ช่างภาพที่มีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่ไม่ว่าจะเป็น Greenfield และ Henry Cartier ผู้ซึ่งใกล้ชิดกับแบบ และสังเกตการณ์อย่างใจเย็น ทำให้พวกเขาบันทึกภาพได้อย่างเฉียบขาดและสมบูรณ์ รวมไปถึง Robert Frank มีมุมมองต่ออเมริกาว่าเป็นสังคมที่น่าเบื่อ บริโภคนิยม การเมือง คอร์รัปชัน และความเสื่อมทรมของศีลธรรม ดังที่เห็นใน The Americans และ Garry Winogrand ผู้ซึ่งมุ่งเสนอภาพชีวิต และบันทึกเรื่องราวของชีวิตได้อย่างชัดเจน คนกลุ่มนี้แสดงเรื่องราวของความจริงให้กับคนทั่วทั้งโลกได้รับรู้ โดยไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอะไรมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถ่ายภาพแนวภาพประกอบ (Editorial Photography)

ภาพประกอบ (Editorial Photography) คือ การถ่ายภาพเล่าเรื่องราวต่างๆที่สามารถสื่อสารออกมาผ่านทางภาพ ให้สามารถรับรู้ถึงการดำเนินเรื่องราวได้อย่างดี ภาพที่เกิดขึ้นจะแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก ที่ช่างภาพสามารถเข้าถึงอย่างลึกซึ้ง ถ่ายทอดเป็นธรรมชาติได้ดี สิ่งที่ช่างภาพแนวนี้ควรคำนึงถึง มีดังนี้

การจับประเด็นของเรื่อง (Capturing a Story) คือการที่นักถ่ายภาพจะต้องหาภาพที่แตกต่างในเรื่องราวที่จะทำให้สื่อสารได้มากขึ้น โดยที่เราสามารถใช้ภาพที่เป็นสถานที่หรือบรรยากาศที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวและลักษณะความเป็นอยู่ เพื่อที่จะทำให้ผู้ชมเห็นคุณค่าและเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น นักถ่ายภาพควรจะตั้งเป้าหมายในการมองเห็นและมีส่วนร่วมมากกว่าเป็นแค่ผู้ดู

ภาพถ่ายประกอบ (Establishing Image) คือ ภาพถ่ายบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม ผู้ชมมีความจำเป็นต้องเห็นบรรยากาศต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกและเข้าใจเรื่องราวได้มากขึ้น ภาพเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเริ่มในส่วนต้นของเรื่องราว

ภาพปฏิบัติการ (Action Image) หมายถึงภาพระยะกลางที่จับการกระทำที่ต่อเนื่องกันของคนและสัตว์มีส่วนช่วยให้เรื่องราวมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพในการเล่าเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น

ภาพบุคคล (Portrait) คือการถ่ายภาพบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นมาก เพราะคนย่อมสนใจผู้คนและเป็นจุดที่บอกถึงลักษณะของตัวละครในเรื่องราว ภาพถ่ายบุคคลเป็นตัวแทนที่ทำให้เรื่องราวสำเร็จ ว่านักถ่ายภาพจะสามารถบอกถึงลักษณะของตัวละคร โดยที่ผู้ชมได้ยอมรับหรือไม่ การใช้เลนส์มุมปกติ และเลนส์มุมกว้าง จะช่วยให้ถ่ายทอดได้ดี การถ่ายควรให้เห็นเห็นบรรยากาศของเรื่องราวมากกว่าที่จะถ่ายเพียงจากศีรษะถึงหัวไหล่ตามแบบของการถ่ายภาพบุคคลธรรมดา

ภาพระยะใกล้หรือภาพรายละเอียด คือรายละเอียดที่สำคัญถูกขยายเพื่อเพิ่มจำนวนและคุณค่าของเรื่องนี้ และทำให้ชัดเจนในการสื่อสาร

การสร้างสรรค์เรื่องราว (Creating a Story) คือการสร้างสรรค์เรื่องราวที่ได้วางแผนและเตรียมการเรื่องเวลา เริ่มแรกต้องวางแนวคิดที่จะเป็นภาพประกอบ แรงแบบจินตนาการจากกลอนหรือเนื้อเพลง Storyboard จะแสดงถึงลำดับของเหตุการณ์ก่อนที่จะเป็นภาพ ช่วยให้มีประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์เรื่องราวได้ดี

รูปแบบการถ่ายภาพในแนวประกอบ (Editorial Photography)

มีอยู่หลายประเภทแบ่งออกได้ดังนี้

1. ภาพเดี่ยว (The Single Picture)

พื้นฐานของภาพในหนังสือพิมพ์ของสหรัฐ คือภาพเดี่ยวที่สามารถเล่าเรื่องราว และจับจังหวะได้ภาพที่เป็นที่จดจำและต้องตาในภาพเดียวกันได้นั้น เป็นการทดสอบทักษะของช่างภาพ โดยเฉพาะภาพข่าวกับคำถามและความขมขื่น การมองสิ่งที่ปรากฏเป็นครั้งแรกนั้นคือ ลักษณะท่าทาง เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของภาพ กว่าที่นั่นๆ เป็นแหล่งที่มา ที่เกิด และสิ่งที่อยู่รอบๆตัวแบบเพื่อสนับสนุนเรื่องราว

การสัมพันธ์กันอย่างแท้จริงและเหมาะสมในภาพ เป็นการสรุปต่อภาพที่ดีที่สุดด้วยการถ่ายทอดการรายงานของช่างภาพเอง

2. ภาพกลุ่ม

ถึงแม้ว่าภาพเดี่ยว (The Single Picture) จะเป็นการจับจังหวะที่เป็นพื้นฐานของการถ่ายภาพในแนวของช่างภาพหนังสือพิมพ์ (Photo Journalism) แต่ก็ไม่ได้เป็นทางที่คิดที่สุดในการสื่อสารทางการมอง ภาพเดี่ยวที่เล่าเรื่องราวที่จะบอกถึงความรู้สึกว่าเกิดอะไรได้ทั้งหมด หรือบอกรายละเอียดพิเศษของภาพทั้งหมดและบางครั้งก็ทำทั้งสองอย่าง แต่ว่าภาพจะน้อย แต่การทำให้สำเร็จด้วยวิธีก็สามารถสื่อสาร โดยใช้ภาพที่ดีเพียง 2-3 ภาพ

ภาพกลุ่มใช้ภาพ 2 ภาพหรือมากกว่านั้นที่ตีพิมพ์และเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวแบบนั้น เป็นเรื่องที่เหมาะสมเป็นพิเศษกับหนังสือพิมพ์ ถ้าเป็นเช่นนี้แล้วการเสนอข่าวย่อมดีกว่าภาพเดี่ยว บ่อยครั้งที่ต้องการพื้นที่ว่างน้อยกว่าภาพเล่าเรื่องราว (Photo Essay) และภาพเรื่องราว (Picture Story) ประโยชน์ที่สำคัญคือ ภาพกลุ่มจะช่วยให้ช่างภาพแสดงได้เหมาะสมกว่าแต่พื้นฐานการรายงานภาพ ถูกล้อมไว้ไว้นอง ที่เป็นสิ่งแสดงคือความสัมพันธ์ของวิริยะ ไทลและสภาพภูมิศาสตร์ ภาพวิริยะะกลางที่สรุปรายละเอียด และภาพไทลแสดงถึงลักษณะท่าทางที่สำคัญที่หายไปในภาพขนาดไกล เมื่องานมีวิธีเขียนที่มากมายมาก ภาพกลุ่มมีความสามารถขยายเป็นหน้าเต็มหรือหน้าตรงข้าม

3. ภาพอันคืบตามกัน (Picture Sequence)

เรื่องราวของภาพเกี่ยวกับตัวแบบเดียวกันจากตำแหน่งเดียวกัน ภายในไม่กี่วินาที คือ ภาพลำดับตามกัน การทำความสะอาดของ Battery-Powered Electric Motor ในกล่อง 35 ม.ม. เลนส์เดี่ยว (Reflex) เป็นที่นิยมของการทำภาพอันคืบตามกันในปลายปี 1950 และต้นปี 1960 เป็นการกระตุ้นที่ทำให้เกิดความไว้วางใจ ในปัจจุบันภาพข่าวกีฬา ภาพกิริยา (Action) ส่วนใหญ่แรงกำลังมอเตอร์ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้เลย แรงกำลังมอเตอร์ที่เป็นรูนมีอาชีพจะเปลี่ยนภาพภายในเสี้ยววินาทีที่เคลื่อนไหว แรงขับเคลื่อนช่วยบันทึกการแสดงออกทางสีหน้าด้วย

4. ภาพชุด (Picture Series)

ภาพชุดก็คือภาพของกลุ่มที่เป็นตัวแบบตัวเดิม โดยถ่ายเป็นลำดับตามกันเพียงแต่ระยะยาวนานกว่าภาพอันดับตามกัน (Picture Sequence) โดยไม่กำหนดตำแหน่งของช่างภาพ ตามแบบภาพชุดจะบอกเรื่องราวกว้างกว่า ภาพอันดับตามกัน (Picture Sequence) แต่จำกัดเรื่องราวมากกว่าภาพกลุ่ม (Picture Group) ภาพชุดจะสามารถนำเทคนิคมาใช้ประโยชน์ได้

5. ภาพเล่าเรื่องราว (Photo Essay) และภาพเรื่องราว (Picture Story)

ภาพเล่าเรื่องราว (Photo Essay) และภาพเรื่องราว (Picture Story) จะแคบลงเสนอเป็นรูปแบบที่น่าติดตาม จุดหลักของเรื่อง หรือเรื่องลำดับเวลา คือการบอกเรื่องราว เพราะการวางรูปแบบหลายๆภาพ ในความสัมพันธ์ที่เป็นทางเดียวกัน เป็นตัวอย่างที่เล่าเรื่องราวได้ดีซึ่งมากกว่ารูปแบบอื่นๆ เช่น ภาพกลุ่ม ภาพเดี่ยว เป็นต้น

ภาพเล่าเรื่องราว (Photo Essay) ใกล้เคียงกับ ภาพเรื่องราว (Picture Story) บางครั้งก็ใช้แทนกันได้ ลักษณะของภาพเล่าเรื่องราว (Photo Essay) มีดังนี้

1. มักใช้รูปมาก บ่อยครั้งใช้มากกว่า 10 รูป
2. ใช้ช่วงเวลายาวนานในการทำ สัปดาห์ เดือน หรือเป็นปี
3. บ่อยครั้งที่พรรณนาถึงแนวคิดหรือเนื้อเรื่อง
4. รวมถึงการออกแบบสำหรับการตีพิมพ์ มีอิทธิพลต่อช่างภาพเป็นอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานช่างภาพที่น่าสนใจ

1. Pual Graham ช่างภาพแนวสารคดีที่ถ่ายเรื่องของของคนกับสิ่งก่อสร้างต่างๆ โดยหยิบเอาประเด็นความน่าสนใจในเรื่องที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกที่ ทุกเวลาเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นธรรมดาแต่ถ่ายทอดออกมาให้ดูน่าสนใจ ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการจัดวางองค์ประกอบภาพ มุมมอง เป็นต้น

ผลงานในหนังสือรวมเล่ม Pual Graham

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานในหนังสือรวมเล่ม Pual Graham

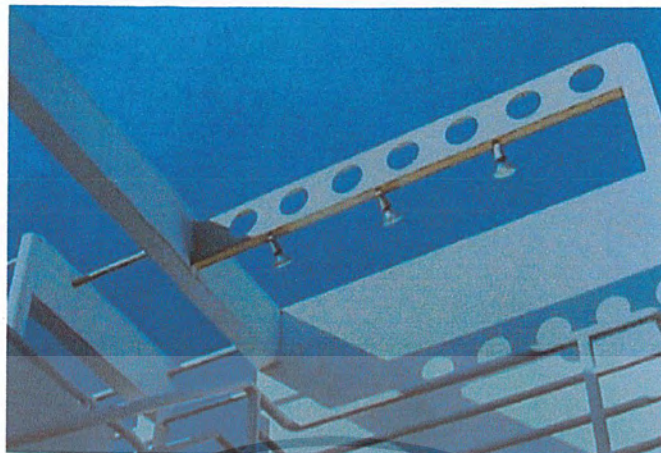
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. Judith Turner ช่างภาพ ARCHITECTER ที่มีความน่าสนใจในเรื่องของมุมมองที่ไม่คุ้นตาต่างจากการถ่ายภาพของช่างภาพอื่น การนำเสนอถึงเรื่องแสงและเงาที่เกิดขึ้นในงานสถาปัตยกรรม โดยถ่ายทอผ่านงานขาวดำ การเล่นกับรูปร่างรูปทรงของสถานที่นั้นๆ เช่นเสา บันได หน้าต่าง เป็นต้น

ผลงานถ่ายภาพสถาปัตยกรรมประเภทภาพขาวดำของ Judith Turner

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานถ่ายภาพสถาปัตยกรรมประเภทภาพสีของ Judith Turner

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สิงห์คม บริสุทธิ์ ในช่วงการเปิดศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ได้มีการจัดทำหนังสือที่ระลึกขึ้นเล่มหนึ่ง นั่นก็คือหนังสือเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ภายในรูปเล่มเป็นการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆของศิลปะที่มีอยู่ในประเทศไทย มีการแบ่งยุคของศิลปะในประเทศไทยแบบคร่าวๆ โดยมีเนื้อเรื่องที่ประกอบกับภาพถ่าย และช่างภาพที่เป็นคนถ่ายภาพในหนังสือเล่มดังกล่าวนี้คือ สิงห์คม บริสุทธิ์ โดยได้ทำงานร่วมกับช่างภาพอีกท่านคือ สมชาย วรรณศาสตร์ ทั้งสองสามารถถ่ายทอดความงามของโบราณสถานและโบราณวัตถุได้อย่างสวยงาม แม้บางภาพอาจจะมึมมองที่ไม่แปลกตามากนัก แต่ก็แสดงให้เห็นว่าทั้งสองมีความเข้าใจในเรื่องของศิลปะไทย เช่น การถ่ายที่ใช้การถ่ายภาพแบบย้อนแสงเพื่อเน้นรูปร่างและรูปทรงของสถาปัตยกรรมนั้น

ผลงานภาพของสิงห์คมที่ใช้ในการประกอบบทความในหนังสือเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. Giulia Rinaldi ช่างภาพอิสระที่นิยมการใช้กล้องอัดโนมัตติ ภาพถ่ายของเขามีรูปแบบและมุมมองที่น่าสนใจในเรื่องของภาพที่ดูทันสมัยเข้ากับยุคปัจจุบัน ภาพถ่ายที่มักมองจากมุมต่ำสู่มุมสูงทำให้ภาพที่ออกมาดูยิ่งใหญ่ สีของภาพที่สดใสของเขาก็ช่วยในเรื่องอารมณ์และความน่าสนใจของภาพได้อย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การสำรวจและศึกษาสถานที่

สถานที่

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

จังหวัดสุโขทัยมีแหล่งทางโบราณคดี กระจายอยู่มากมายทั้งในอำเภอเมืองและในอำเภอศรีสัชนาลัย จึงเหมาะแก่การถ่ายภาพประกอบบทความสาระคดี ทั้งนี้ศิลปะในแบบสุโขทัยยังกระจายไปตามจังหวัดข้างเคียงต่างๆอีกด้วย เช่นกำแพงเพชรและพิษณุโลก เป็นต้น แบบแผนการสร้างเมืองของสุโขทัยมีรูปแบบที่น่าสนใจคือเมืองจะมีขนาดเล็ก รวมในพื้นที่ๆ ไม่กว้างใหญ่มากนัก โดยมีเมืองหน้าด่านอยู่รอบๆ เมืองหลวงอัน ได้แก่ ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร พิษณุโลก เมืองสุโขทัย เป็นเมืองที่มีภูมิทัศน์ที่น่าสนใจ มีวัด และวังเก่ามากในพื้นที่เดียวกัน และบริเวณ โดยรอบเป็นพื้นที่ราบทำให้การทำงาน ไม่ค่อยยุ่งยากมากนัก

เรื่องราว

สิ่งที่น่าสนใจในเรื่องราวคือการถ่ายทอดความงดงามของศิลปะในแบบสุโขทัย ออกมาในภาพถ่ายขาวดำเพื่อให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกต่อความงามของรูปร่างรูปทรงของศิลปะมากกว่าสีสันทันทีจะเกิดขึ้นจากบรรยากาศรอบๆ การที่สุโขทัยน่าสนใจในเรื่องราวเนื่องจากว่าสุโขทัยมีสิ่งที่ศิลปะในยุคอื่นไม่มี เช่น พระพุทธรูปปางลีลา เจดีย์ช้างรอบ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นต้น เรื่องราวของการนำศิลาแลงมาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

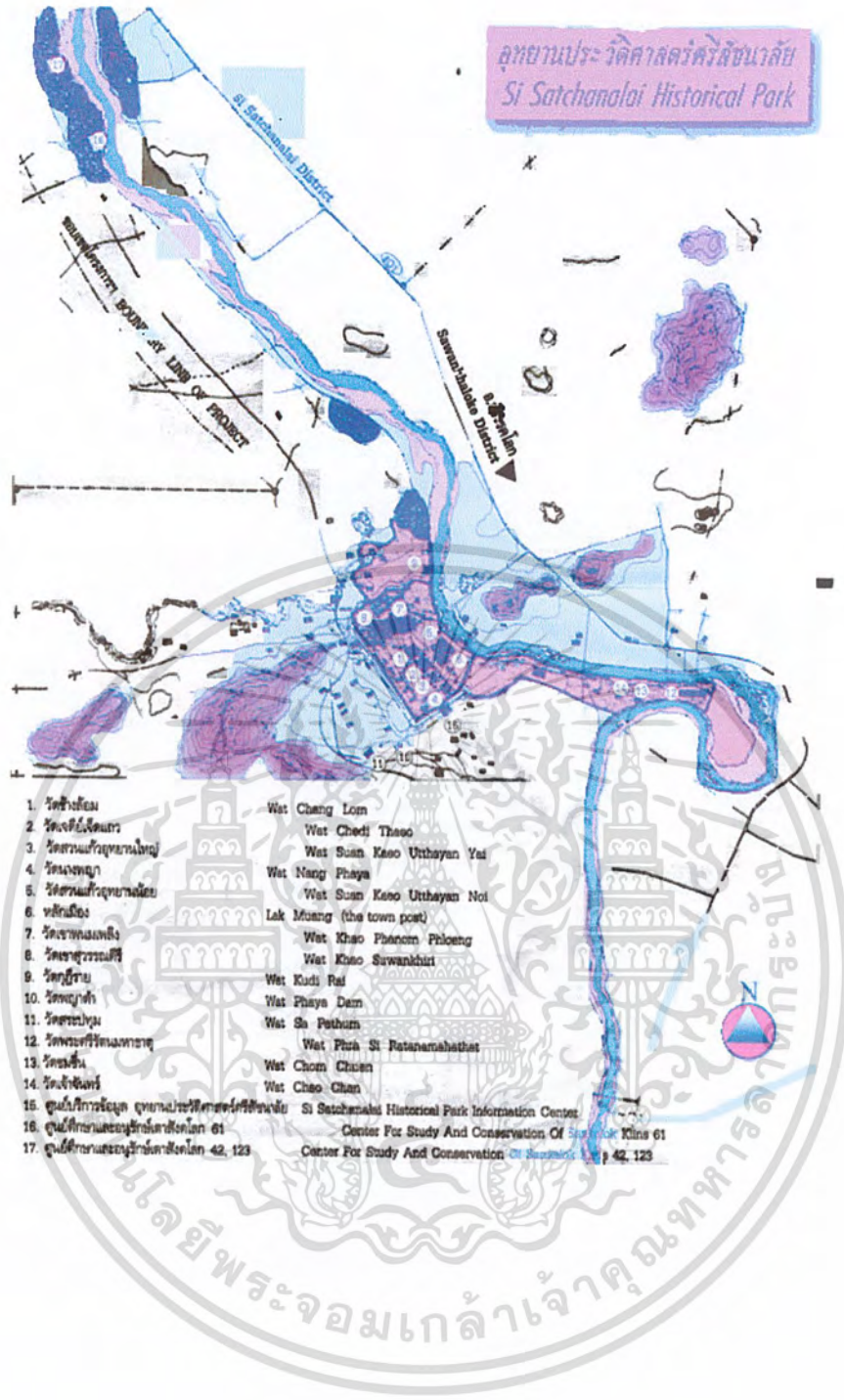
การสำรวจก่อนเริ่มโครงการ

การไปสำรวจเลือกไปที่กำแพงเพชรก่อนเนื่องจากว่าเป็นสถานที่ที่มีคนเข้าไปน้อย และ โดยส่วนตัวยังไม่เคยเห็นมาก่อน การสำรวจทำให้พบว่าที่กำแพงเพชรมีโบราณสถาน มากแต่มีขนาดของแต่ละที่ไม่ใหญ่โตนัก ทั้งนี้ยังพบอีกว่า เมืองเก่าอยู่ในภูมิประเทศที่ถ่ายภาพยากเนื่องจากบางแห่งเป็นป่าและมีต้นไม้รก เนื่องจากการบูรณะมิได้มีการเคลื่อนย้ายต้นไม้ออก บางครั้งทำให้แสงไม่พอในการถ่ายภาพ การไปสำรวจในครั้งนี้ไปทั่วทั้งหมดในเขตของกำแพงเพชรและได้พบสถานที่ที่น่าสนใจในการทำโครงการ หลายที่ เช่นวัดช้างล้อม วัดพระแก้ว วัดสี่อิริยาบถ วัดสิงห์ เป็นต้น

ในการไปสำรวจครั้งนี้ได้ไปดูและศึกษาข้อมูลจากสถานที่จริงทำให้ได้ทราบถึง วิธีและรูปแบบการทำงาน โดยได้ทำการ ถ่ายภาพและวางทิศของแสงแบบคร่าวๆมาก่อนเพื่อจะได้ง่ายในการเริ่มโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

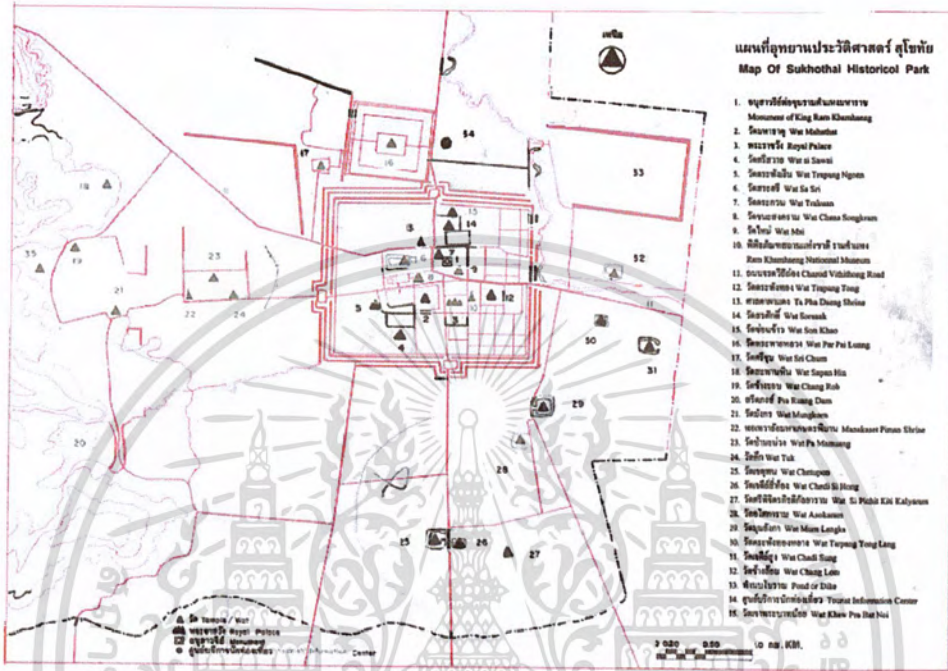
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

1. วัดช้างล้อม เจดีย์ที่รายล้อมด้วยรูปช้างที่ทำจากศิลาแลงพอกด้วยปูน ในชั้นบนเป็นทางล้อมด้วยพระพุทธรูปภายในซุ้มจระนำ
2. วัดเจดีย์เจ็ดแถว ความสำคัญอยู่ที่ผังการก่อสร้างสถาปัตยกรรม ที่เป็นแบบสุโขทัยตอนต้น มีเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ และพระพุทธรูปนาคปรกในซุ้มจระนำ
3. วัดนางพญา มีจุดเด่นที่ลายปูนปั้นของผนังกำแพงที่ยังคงหลงเหลือให้เห็นในบางส่วน ด้านหน้ามีเจดีย์ทรงระฆังขนาดใหญ่
4. วัดพระศรีมหาธาตุ เป็นวัดที่มีความหลากหลายทางสถาปัตยกรรม ตัววัดแยกออกจากอุทยานไปทางทิศตะวันออกประมาณสองกิโลเมตร ภายในมีพระพุทธรูปยืน มีพระปรางค์ศิลปสมัยสุโขทัยตอนต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

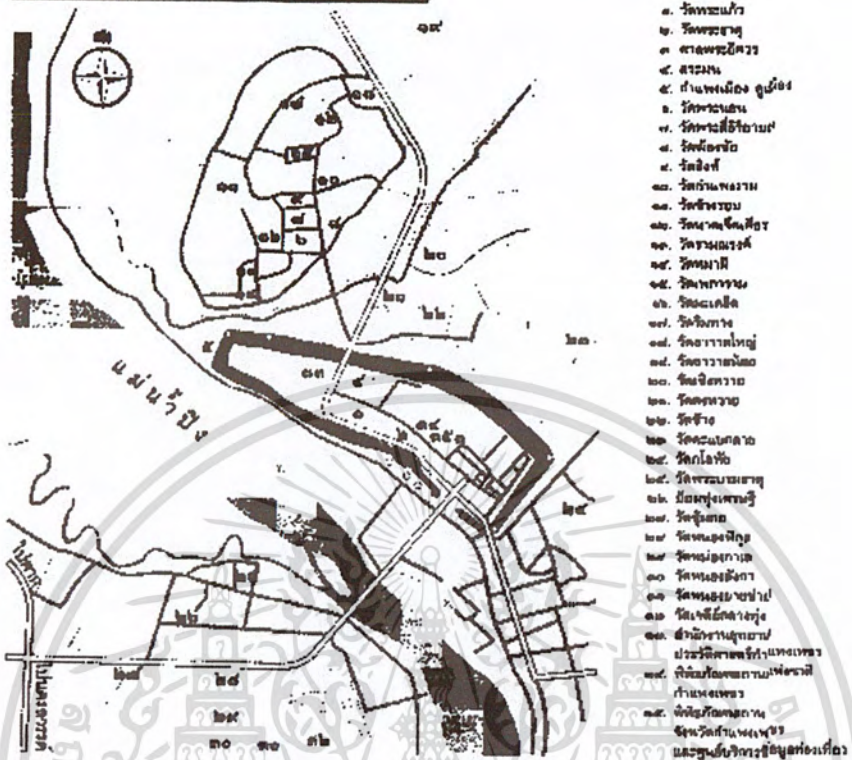
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

1. วัดมหาธาตุ เป็นวัดที่มีขนาดใหญ่มีสถาปัตยกรรมสวยงามมาก ด้านหน้ามีสระน้ำ โบสถ์ขนาดใหญ่มีพระพุทธรูปปางสมาธิเป็นประธาน ในบริเวณยังประกอบไปด้วยเจดีย์ขนาดย่อมมากมาย ด้านทิศใต้ของโบสถ์มีเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ทั้งสองข้างของโบสถ์มีพระยืนประดิษฐานอยู่ในวิหารขนาดเล็กอีกด้วย
2. วัดศรีสวาย เป็นวัดที่มีจุดเด่นในเรื่องของพระปรารักษ์สามองค์ที่อยู่เรียงกันเป็นสถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัยตอนต้น ล้อมด้วยกำแพงก่ออิฐสอปูน
3. วัดพระพายหลวง เป็นสถาปัตยกรรมในสมัยสุโขทัยตอนต้นประกอบด้วยพระปรารักษ์ และลายปูนปั้นนูนต่ำที่ยังคงอยู่ในสภาพสมบูรณ์พอสมควร
4. วัดศรีชุมวัดที่มีพระพุทธรูปปางสมาธิขนาดใหญ่มาก อยู่ในโบสถ์ที่สร้างมาพอดีกับพระพุทธรูป วัดนี้อยู่นอกกำแพงอุทยานประวัติศาสตร์
5. วัดเจดีย์สี่ห้องวัดขนาดเล็กอยู่ค่อนข้างห่างจากอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นวัดที่มีเจดีย์ทรงระฆังล้อมด้วยลายปูนปั้นรูปช้างและเทวดา ยอดเจดีย์หักลงมาอยู่ที่พื้น
6. วัดเชตุพนเป็นวัดที่ได้ขึ้นชื่อว่ามีพระพุทธรูปปางลีลาที่สวยงามมาก ผนังโบสถ์ของวัดเชตุพนมีความแปลกที่ใช้หินขนาดใหญ่มาทำผนัง ทางด้านหลังของโบสถ์มีการทำเป็นระเบียบทรงโค้ง ซึ่งต่างจากโบสถ์วัดอื่นๆมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

แผนที่บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1. วัดพระสี่อิริยาบถ วัดนี้เป็นวัดที่สำคัญวัดหนึ่งของกำแพงเพชร เป็นวัดที่มีพระหันหน้าไปทิศทั้งสี่ทิศโดยที่ทิศต่างๆมีอิริยาบถที่ แตกต่างกันไป ด้านหน้าเป็น โบสถ์ยกพื้นสูงประมาณ 2.5 เมตร ด้านหลังเป็นพระสี่อิริยาบถ ล้อมด้วยเจดีย์ขนาดเล็ก
  2. วัดสิงห์รูปแบบทางสถาปัตยกรรมคล้ายกับวัดสี่อิริยาบถ วัดนี้มีความสวยงามที่พระประธานที่สร้างจากศิลาแลง มีพระยืนอยู่ทางที่เป็นประตูทางเข้าของโบสถ์ด้วย
- วัดช้างรอบ ที่กำแพงเพชรวัดช้างรอบตั้งอยู่บนเนินเตี้ยๆ ด้านหน้าของเจดีย์ช้างรอบเป็น โบสถ์ขนาดเล็กที่มีทางเดินต่อเนื่องกับองค์เจดีย์ องค์เจดีย์มีขนาดใหญ่ ประติมากรรมช้างที่นี้ใช้ศิลาแลงเป็นโครงสร้างจากนั้นจึงปั้นด้วยปูน เจดีย์มีทางขึ้นทั้งสี่ทิศทิศตะวันออกติดกับตัวโบสถ์ ส่วนทิศอื่นๆเป็นบันได มีสิงห์คู่อยู่ที่ตีนบันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

กระบวนการทำงาน

1. ขั้นตอนก่อนการถ่ายภาพ

- 1.1 หาข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
- 1.2 ศึกษาการทำงานและมุมมองของช่างภาพโบราณคดี
- 1.3 สำรวจสถานที่ที่จะทำการถ่ายภาพ (อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร)
- 1.4 เขียนบทความที่จะใช้ประกอบกับภาพถ่าย
- 1.5 ร่างภาพที่จะถ่าย

2. ขั้นตอนการถ่ายภาพ

- 2.1 ห้ามมุมมองตามที่ทำการสำรวจและร่างภาพไว้
- 2.2 ทำการถ่ายภาพโดยการใช้ลำโพงแสงแบบปกติ

3. ขั้นตอนหลังการถ่ายภาพ

- 1.1 ล้างฟิล์มตามกระบวนการล้างฟิล์มขาวดำ
- 1.2 เลือกภาพที่เหมาะสมกับบทความ
- 1.3 อัปเดตภาพลงบนกระดาษอัดภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

ผลงานประกอบบทความ

บทความ

กลางเมืองสุโขทัยนี้ มีพิหารมีพระพุทธรูปทอง มีพระอัฐฐารศ มีพระพุทธรูปอันใหญ่ มีพระพุทธรูปอันราม ความคั่งแคล้ง จากจารึกในศิลาจารึกหลักที่หนึ่ง คงมิใช่เรื่องที่กล่าวเกินจริงแต่อย่างใดเลย ศิลปะของสุโขทัยนั้นนับเป็นเอกแห่งศิลปะที่งดงามยิ่ง แม้เวลาจะผ่านล่วงเลยก็มีอาจจะกลบเลบเอาความงดงามและยิ่งใหญ่ที่นั่นออกไปได้

อันที่จริงคำว่า “สุโขทัย” คงมิได้หมายถึงเฉพาะเมืองสุโขทัยเท่านั้น แต่รวมไปถึงกลุ่มเมืองสุโขทัยทั้งหมดซึ่งเราอาจเรียกว่า อาณาจักรสุโขทัย เมืองสำคัญในอาณาจักรสุโขทัยมีมากมายยกตัวอย่างเช่น เมืองลูกหลวงอย่างศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร โดยที่ความงดงามทางสถาปัตยกรรมมิได้เป็นรองเมืองหลวงอย่างสุโขทัยแต่อย่างใดเลย

ภาพ เบื้องหลังเอกราชวิชัย

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ สีไสยสามแก่งหลวง

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ฟักตริ้นฟพาน

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ประตูสว่างบนทางมีด

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

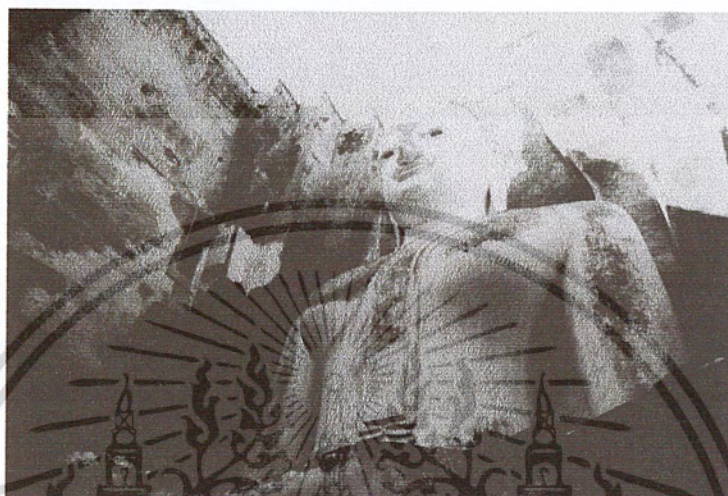
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ศรีชุม 1

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ศรีชุม 2

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ เอกแห่งสุโขทัย

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ หมูสตาปัตยกรรม

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ เคียงข้างมหาธาตุ

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ปรากฏศรีสวาย

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ประตูสุพรรณบุรี

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพกาลที่ผ่านพระพายหลวง

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

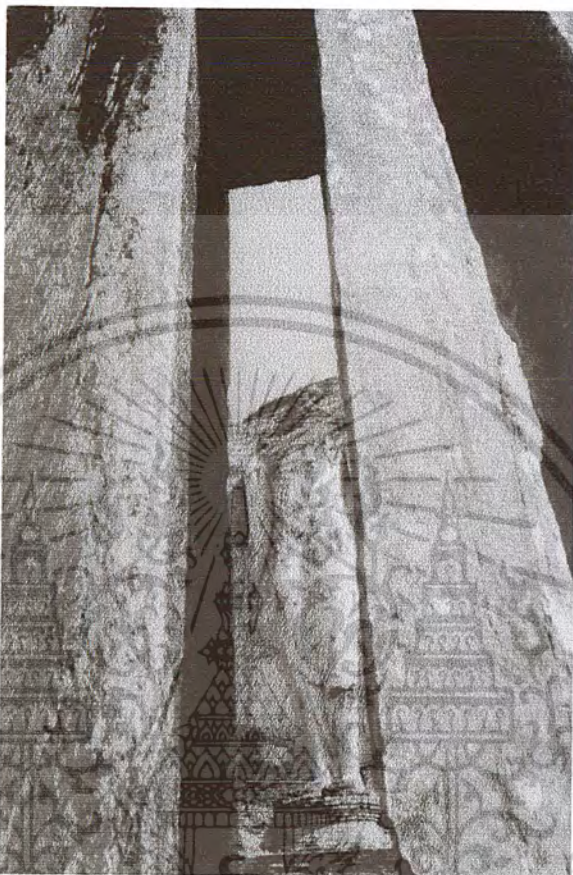
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ช้างรอบที่สี่ห้อง

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ ความสงบหลังกำแพงหิน

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพมหาธาตุปางสมาธิ

กล้อง Nikon135/FM2 เลนส์ 24mm.ฟิล์ม Kodak T-MAX 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

โครงการการถ่ายภาพประกอบบทความเรื่อง "เอกรงค์ของสุโขทัย" เป็นการนำเสนอภาพถ่ายที่ใช้ประกอบกับบทความที่จะนำเสนอให้เห็นถึงความงามความยิ่งใหญ่ของศิลปสุโขทัยที่ผ่านสนใจกับบรรยากาศของสีที่จะมาเกี่ยวข้อง จากการที่ข้าพเจ้าทำโครงการนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้ทรงถึงการถ่ายภาพให้เหมาะสมกับบทความ เข้าใจการทำงานในกระบวนการของการถ่ายภาพวาดคำดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคผลงานในโครงการนี้เป็นภาพถ่ายวาดคำทำให้บางครั้ง ถ้าขาดความน่าสนใจในเรื่องของมุมมอง ในเรื่องของแสงเงา จะทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร การเลือกใช้กระดาษอัดก็มีผลต่ออารมณ์ของภาพอย่างมาก ข้าพเจ้าเลือกใช้กระดาษอัดภาพที่เป็นชนิดผิวมันทำให้ยากแก่การแก้ไขภาพในเวลาที่เกิดรอยบนภาพ แต่กระดาษอัดชนิดนี้ก็ให้ผลในเรื่องของความต่างระหว่างแสงและเงาอย่างชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่ข้าพเจ้าต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

น.ณ ปากน้ำ , เมืองสุโขทัย นีดี , กรุงเทพมหานคร , ศรีบุญอุตสาหกรรมการพิมพ์
ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทรรศิศ ดิศกุล , ศิลป์ปะโนประเทศไทย , กรุงเทพมหานคร , โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

มัธยมศึกษาตอนต้น , โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ออกแบบ) ,วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(พาณิชย์ศิลป์) ,สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้